

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

06 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Stratulat Galina, Burduh Victor,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului Ambroci Nicolae și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Ambroci Nicolae XXXXX, născut la *XXXXX*.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 13.03.2019 – 05.03.2020;

Instanța de apel: 25.05.2020- 22.09.2020;

Instanța de recurs: 09.03.2021 – 06.09.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2020, Ambroci Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și, în baza acestei Legi, i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea bunurilor materiale și a mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Vamișevschi Inga a fost admisă, și s-a dispus încasarea din contul lui Ambroci Nicolae în beneficiul lui Vamișevschi Inga, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 37 500 (treizeci și șapte mii cinci sute) euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, prima instanță a constatat că, Ambroci Nicolai, în perioada de timp cuprinsă de la data de 26 aprilie 2017 până la 09 februarie 2018, aflându-se în mun. Chișinău, bd. XXXXX, XXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase

în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, sub pretextul investițiilor în propria afacere în domeniul tehnologiilor informaționale și anume procurare și ulterioara vânzare a criptoalutei la cote majorate, precum și achitarea ratelor pentru apartamentul XXXXX din XXXXX, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere în mai multe tranșe a dobândit de la Vamișevschi Inga, suma totală de 37 500 Euro, care conform cursului oficial al BNM pentru acea dată constituia 762 191 lei, astfel cauzându-i părții vătămate Vamișevschi Inga, daune materiale în proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Ambroci Nicolai au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 190 alin. (5) din Codul penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului prin care a solicitat ca Ambroci Nicolae să fie achitat de sub învinuirea în baza art. 190 alin.(5) Cod penal, din lipsa în acțiunile acestuia a elementelor constitutive ale infracțiunii date.

3.1. În motivarea apelului avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului a indicat că:

- Ambroci Nicolai nu a recunoscut vina nici în cadrul urmăririi penale nici în cadrul cercetării judecătorești. Cu partea vătămată Vamișevschi Inga sunt cunoscuți din anul 2012 și s-au aflat în relații de concubinaj până când a apărut acest conflict din cauza că banii împrumutați de la Vamișevschi Inga și investiți în afacerea cu cripto valuta nu au adus profit la momentul scontat. Atunci când împrumuta bani de la partea vătămată, dânsa cunoștea bine unde se investesc banii respectivi, era la curent cu toate detaliile, la fel poate să confirme prin acte că banii au fost convertiți în cripto valuta prin operațiunea de tip "Traider" și aceasta cripto valuta provine din surse legale. A mai relatat că suma de bani pe care i-a transmis-o Vamișevschi Inga, este indicată în înscrierile făcute de către el. Ulterior verificând înscrierile date a constatat ca sumele invocate de către partea vătămată nu coincid, însă este de acord să le restituie anume așa cum a indicat dânsa. A mai adăugat că el niciodată nu s-a ascuns de Vamișevschi Inga, ea permanent era la curent unde se află și cu ce se ocupă, și a încheiat un contract cu compania de investiție la rugămintea ei;

- consideră că, contrar prevederilor art.296 Cod de procedură penală, acuzatorul de stat, în speța discutată nu a adus învinuirea în aspectul de probe care pot fi administrate și cu care să demonstreze vinovăția lui Ambroci Nicolai în săvârșirea infracțiunii de escrocherie, ori în învinuirea adusă acestuia, nu s-a specificat în ce constau aceste elemente constitutive ale infracțiunii imputate. Nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul cercetării judecătorești acuzatorul nu a adus probe ce ar confirma prezenta elementelor ce sunt caracteristice infracțiunii de escrocherie și intenția inculpatului;

- consideră că, nu s-a demonstrat că în acțiunile inculpatului au fost dominate cu rea voință, că el a avut scopul de a sustrage prin înșelăciune sau abuz de încredere banii și că nu a avut intenția de a-i restitui de la bun început acești bani.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, a fost respins ca nefondat apelul avocatului în numele inculpatului, și menținută fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05 martie 2020, privindu-l pe Ambroci Nicolae.

4.1 Instanța de apel cu referire la încadrarea sau recalificarea juridică a faptelor cu calificative din legea nouă în baza celei de până la modificare, a preluat soluția primai instanțe motivând că, conform învinuirii modificate, infracțiunea ar fi fost comisă în perioada de timp cuprinsă de la data de 26 aprilie 2017 până la 09 februarie 2018, atunci când art. 190 Cod penal nu prevedea răspundere penală pentru: „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil,...”.

În continuare a menționat că, dispozițiile art. 190 Cod penal, în vigoare din 17.08.2018, nu pot avea efect retroactiv, deoarece înrăutățesc situația persoanei vinovate, dat fiind că i se vor incrimina calificative inexistente în legea penală la data săvârșirii infracțiunii.

Totodată, a conturat că infracțiunea de escrocherie nu a fost de criminalizată prin modificările operate în art. 190 Cod penal, în vigoare din 17.08.2018, esența ei păstrându-se, deci, redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv.

Astfel, a considerat că acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, anume din lipsa retroactivității legii penale noi, și că prima instanță a analizat obiectiv cumulul

de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Ambroci Nicolae în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(5) Cod penal, *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.*

Instanța de apel a menționat că în acțiunile inculpatului sunt prezente semnele constitutive ale infracțiunii imputate (*pct. 13-19 din decizia contestată*), iar nerecunoașterea vinovăției de către Ambroci Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, nu poate servi temei de achitare, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii nominalizate și este apreciată de către instanța drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

Privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- Avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului prin care invocând incidența *pct. 8*, a dispozițiilor alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei emiterea unei noi decizii prin care Ambroci Nicolae să fie achitat.

- Inculpatul Ambroci Nicolae prin care invocând incidența *pct. 12*, a dispozițiilor alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei și rejudecarea cauzei.

5.1 În susținerea recursului avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului a invocat că:

- contrar prevederilor art.296 Cod de procedură penală, acuzatorul de stat, în speță nu a adus învinuirea în aspectul de probe care pot fi administrate și care pot dovedi vinovăția lui Ambroci Nicolai în săvârșirea infracțiunii de escrocherie, ori în învinuirea adusă acestuia, nu s-a specificat în ce constau aceste elemente constitutive ale infracțiunii imputate. Nici în cadrul urmăririi penale, nici în cadrul cercetării judecătorești acuzatorul nu a adus probe ce ar confirma prezenta elementelor ce sunt caracteristice infracțiunii de escrocherie și intenția inculpatului. Nu s-a demonstrat că acțiunile inculpatului au fost

dominate cu rea voință, că el a avut scopul de a sustrage prin înșelăciune sau abuz de încredere banii și că nu a avut intenția de la bun început a restitui acești bani.

5.2 În susținerea recursului inculpatul a invocat că:

- banii împrumutați bani de la partea vătămată, au fost convertiți în cripto valuta prin operațiunea de tip "Traider" și aceasta cripto valuta provine din surse legale, fapt despre care aceasta cunoștea bine unde se investesc banii respectivi, era la curent cu toate detaliile și se confirmă și prin recipisa întocmită;

- despre toate investițiile făcute de el partea vătămată era infamată și era la curent;

- partea vătămată era interesată și și-a dorit ca banii săi să-i investească în afacerea cu cripto valută, fapt ce nu a fost concretizat de către instanța de judecată;

- în cadrul examinării cauzei nu a negat faptul primii de la partea vătămată a banilor dar a contestat suma deoarece verificând înscrisurile date a constatat că sumele invocate de către partea vătămată nu coincid.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursurilor declarate de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului și de către inculpat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil, iar motivele invocate în recursuri au constituit obiect de examinare în instanța de apel, astfel, considerând corecte constatările instanței de apel.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul Penal lărgit constată că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile din art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală.

Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava

situația condamnatului.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.*

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.*

În același context, Colegiul Penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1), (2), 6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

La caz, recurenții indică temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) *pct. 8, și 12* Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: *8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde; 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Colegiul Penal lărgit consideră că instanța de apel a dat o concluzie

pripiată privind respingerea apelului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a circumstanțelor din cauza penală.

Totodată, Colegiul Penal lărgit va supune sintezei decizia instanței de apel, în cumul cu sentința primei instanțe, din motiv, că instanța de apel a preluat concluziile enunțate în sentință, respectiv și decizia instanței de apel conține concluzii divergente.

În conformitate cu prevederile art. 113 Cod penal, instanța de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „(...)determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

Astfel, Colegiul Penal lărgit reține că din conținutul deciziei atacate (f.d. 218-240 vol. II), rezultă că instanța de apel nerespectând întocmai prevederile art. 101, 414 Cod de procedură penală, nu a întreprins toate măsurile pentru a elucida toate circumstanțele esențiale privind încadrarea juridică a faptelor cu calificative din legea nouă în baza celei de până la modificare, interpretând eronat prevederile art. 8 Cod penal, potrivit cărora, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Verificând materialele cauzei în raport cu constatările din decizia atacată, Colegiul Penal lărgit reține, că potrivit rechizitoriului, Ambroci Nicolai a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune în proporții deosebit de mari.

De asemenea, în conținutul rechizitoriului a fost descrisă următoarea situație de fapt: *„Ambroci Nicolai, în perioada de timp cuprinsă de la data de 26 aprilie 2017 până la 09 februarie 2018, aflându-se în mun. Chișinău, bd. XXXXX, XXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, sub pretextul investițiilor în propria afacere în domeniul tehnologiilor informaționale și anume procurare și ulterioara vânzare a criptovalutei la cote majorate, precum și achitarea ratelor pentru apartamentul XXXXX din XXXXX, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere în mai multe tranșe a dobândit de la Vamișevschi Inga, suma*

totală de 37 500 Euro, care conform cursului oficial al BNM pentru acea dată constituia 762 191 lei, astfel cauzându-i părții vătămate Vamișevschi Inga, daune materiale în proporții deosebit de mari.”

Reieșind din analiza textuală a rechizitoriului, Colegiul Penal lărgit constată, că deși faptele de săvârșirea cărora se învinuiește Ambroci Nicolai au fost încadrate potrivit conținutului legal al art. 190 Cod penal, în redacția modificărilor operate prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018 – *„prin inducerea în eroare”* și *„prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate”*, totuși în conținutul acestora se regăsesc și elementele infracțiunii înserate în prevederile art. 190 Cod penal, în redacția anterioară modificărilor din 26 iulie 2018, și anume – *„prin înșelăciune și prin abuz de încredere”*.

În conformitate cu art. 8 din Codul penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Aspectele evidențiate mai sus prezintă importanță deosebită, deoarece rolul lor este acela de a determina în final încadrarea juridică a faptei imputabilă inculpatului, atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecării acestui dosar, determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia.

În jurisprudența sa constantă Curtea Europeană a Drepturilor Omului reamintește cu fiecare ocazie posibilă că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia. Vorbind despre importanța încadrării juridice a unei fapte, Colegiul penal face trimitere la dispozițiile art. 6 § 3 lit. a) din Convenție, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzăției” aduse persoanei deferite judecării. Principala problemă adusă în discuție pe orice cauză penală se referă la vinovăția sau nevinovăția persoanei deferite judecării în raport cu faptele infracționale imputate acesteia prin rechizitoriu.

În sensul art. 296 Cod de procedură penală, rechizitoriul este actul de sesizare al instanței de judecată, care este compus din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privința căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea învinuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art. 53 din Codul penal dacă se constată asemenea temeiuri. Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învinuitului și formularea învinuirii care i se incriminează cu încadrarea

juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătorească competentă. În completarea ultimei sintagme de mai sus, urmează de concretizat că, prin „încadrarea juridică” a acțiunilor inculpatului se are în vedere determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, după cum se menționează în art. 113 din Codul penal. Componența de infracțiune constituie un tot întreg, format din patru semne corespunzătoare celor patru elemente ale componenței de infracțiune – obiectul și latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Semnul componenței de infracțiune reprezintă o însușire, o proprietate generală a componenței de infracțiune, de ordin obiectiv sau subiectiv, prezentă în cadrul fiecărei infracțiuni de o anumită categorie ce are importanță juridică la calificarea faptei drept o infracțiune concretă.

Articolul 6 § 3 lit. a) din Convenția Europeană îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat cu privire la încadrarea juridică a faptelor, dar și cu privire la cauza acuzației, adică privitor la expunerea detaliată a faptelor materiale pentru care este acuzat și pe care se bazează acuzația (cauza Pelissier și Sassi contra Franței nr. 2544/94 pct. 52-54, CEDO 1999-II). Sfera de aplicare a acestei dispoziții trebuie apreciată, în special, în lumina celui mai general drept la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenție. În materia penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane constituie o condiție esențială a echității procedurii. Dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie analizat în lumina dreptului inculpatului de a-și pregăti o apărare eficientă pentru a răspunde coerent, prompt și adecvat acuzației înaintate.

Instanța de recurs remarcă că, prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare la 17 august 2018, norma de incriminare din această cauză – art. 190 Cod penal, a fost modificată, după cum urmează: „4. În dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”; în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.”

Așadar, după 17 august 2018, alin. (1) din art. 190 Cod penal, avea următorul cuprins: „Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului,

părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 10 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani”.

Concomitent, din conținutul sentinței rezultă că, prima instanță la examinarea cauzei, a dispus condamnarea inculpatului *Ambroci Nicolai* în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, reținând faptele potrivit calificativelor din redacția nouă a dispoziției art. 190 Cod penal. (f.d. 143, vol. II).

În acest context, este evidentă concluzia că prima instanță, la judecarea cauzei nu a ținut cont că fapta incriminată inculpatului a fost comisă în perioada *26 aprilie 2017– 09 februarie 2018*, adică până la intrarea în vigoare a modificărilor operate la art. 190 Cod penal prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018.

În continuare, instanța de apel, la judecarea cauzei în ordine de apel, urma să țină cont de faptul că prin Legea nr. 179 din 26 iulie 2018, infracțiunea de escrocherie nu a fost de criminalizată, dar a fost concretizată latura obiectivă a acesteia prin modalități alternative de comitere a faptei prejudiciabile.

Mai mult de atât, în acțiunile inculpatului au fost reținute semnele calificative ale infracțiunii de escrocherie potrivit redacției noi, care la acel moment (*26 aprilie 2017– 09 februarie 2018*) nu erau prevăzute de legea penală.

Așa dar, se atestă că la judecarea apelului declarat, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, deși sesizează erorile admise, constată în continuare că, probele „... *dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatului Ambroci Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.190 alin.(5) Cod penal, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari*”.

În continuare, instanța de apel (*pct.14 al Deciziei atacate*), constată fapta reținând că: „*Ambroci Nicolai, în perioada de timp cuprinsă de la data de 26 aprilie 2017 până la 09 februarie 2018, aflându-se în mun. Chișinău, bd. XXXXX, XXXXX, cât și în alte locații urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința actului juridic, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, acționând cu intenție directă, din motiv de cupiditate, sub pretextul investițiilor în afacerea inculpatului Ambroci Nicolae, în domeniul tehnologiilor informaționale cu promisiunea de a investi ulterior suma dată în imobil(apartament), prin achitarea ratelor pentru apartamentul XXXXX din XXXXX, mun. Chișinău, prin înșelăciune și abuz de încredere în mai multe tranșe a*

dobândit de la Vamișevschi Inga, suma totală de 37 500 Euro, care conform cursului oficial al BNM pentru acea dată constituia 762 191 lei”.

Astfel, instanța de apel considerând calificarea infracțiunii de către prima instanță ca fiind una eronată, constată faptă cu descrierea semnelor calificative a infracțiunii imputate conform textului dispoziției art.190 CP în redacția nouă, fapt ce denotă o contradicție esențială între motivarea soluției și dispozitivul hotărârii. Ca urmare, instanța de apel nu a desființat hotărârea primei instanțe, menținând-o fără modificări. Această eroare echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și a fondului cauzei, din care considerente decizia atacată urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, întrucât asemenea erori judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs ordinar.

Colegiul Penal lărgit, statuează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85). De asemenea, în hotărârea CtEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct. 60, se reține că *noțiunea* de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat *totuși* în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, se atestă că instanța de apel a menținut o sentință de condamnare a inculpatului Ambroci Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, printr-o motivare superficială, contradictorie.

Ca urmare, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea deciziei contestate, și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, având în vedere că eroarea constatată în prezenta cauză penală nu poate fi corectată de instanța de recurs.

8. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de 16 rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și a constatării clare a faptelor săvârșite și întrunirea elementelor infracțiunilor incriminate, precum și calificării juridice corespunzătoare a faptelor săvârșite, și în

dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului Ambroci Nicolae și de către inculpat, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Ambroci Nicolae XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **21 octombrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Stratulat Galina

Burduh Victor